

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 73/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] 28, právne zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Lukáčom, Hlavná 19, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžr 74/2014 z 27. apríla 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

██████████, právne zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Lukáčom, Hlavná 19, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžr 74/2014 z 27. apríla 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že bývalý Obvodný pozemkový úrad Prešov (ďalej len „obvodný úrad“) rozhodnutím č. OPr OPÚ 2013/3-184/HM z 9. júla 2013 rozhodol, že sťažovateľ nespĺňa podmienky podľa § 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“), a preto sa mu nevydávajú špecifikované nehnuteľnosti.

Sťažovateľ, zastúpený ██████████, sa opravným prostriedkom doručeným Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia obvodného úradu. Krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 Sp 20/2013 z 18. februára 2014 tak, že rozhodnutie obvodného úradu potvrdil.

Sťažovateľ, zastúpený ██████████, podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 27. apríla 2016 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a uvádza, že nesúhlasí s týmito dôvodmi v otázke straty československého štátneho občianstva z dôvodu naturalizácie. Podľa sťažovateľa vo vzťahu k tejto otázke bola už vec posudzovaná – ústavným súdom vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 346/09 a v konaniach vedených krajským súdom pod sp. zn. 4 Sp 35/2009 a sp. zn. 6 Sp 9/2012. Sťažovateľ argumentuje tým, že obvodný úrad, krajský súd a najvyšší súd „*opätovne posudzovali otázku, o ktorú žalovaný oprel svoje rozhodnutie - ktorú však Ústavný súd SR a ani Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sp 9/2012 nepovažovali za podstatnú, keďže*

sa ňou v odôvodnení svojich rozhodnutí nezaoberali a nevyslovili k nej pre najvyšší súd, resp. pre žalovaného, záväzný právny názor.

Porušovateľ v sťažnosťou napadnutom rozhodnutí tak nerešpektoval právne závery Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovené v náleze sp. zn. III. ÚS 346/09 z 27. 04. 2010, že sťažovateľ nestratil štátne občianstvo podľa Dekrétu č. 33/1945 Sb., keďže o jeho žiadosti o zachovanie čl. štátneho občianstva z 11. 04. 1947 nebolo doposiaľ príslušným orgánom rozhodnuté. V zmysle vyššie uvedeného dekrétu je potom potrebné – do vybavenia žiadosti – nazerať na sťažovateľa, ako keby čl. štátne občianstvo nikdy nestratil. Podľa sťažovateľa tak neobstojí názor porušovateľa, že sťažovateľ stratil občianstvo z dôvodu naturalizácie – dňom ukončenia druhej svetovej vojny, a to dňom 08. 05. 1957.

... pre posúdenie štátneho občianstva sťažovateľa bol rozhodujúci stav v čase účinnosti zákona č. 229/1991 Zb., teda ku dňu 21. 06. 1991, a pokiaľ porušovateľ a krajský súd vychádzali z vyjadrení navrhovateľa z 15. 05. 2013 a 29. 05. 2013, ide o nepreskúmateľne a právne nesprávne časti rozhodnutí.

Sťažovateľ má za to, že porušovateľ, ako aj krajský súd opomenuli správanie sa sťažovateľa v čase uplatnenia reštitučného nároku, a to jeho žiadosť o vydania stavebného povolenia na výstavbu rodinného domu v obci [REDAKOVANÉ], čestné prehlásenie navrhovateľa zo dňa 28. 02. 2011 a pod. Sťažovateľ v čase uplatnenia reštitučného nároku bol čl. štátnym občanom s trvalým pobytom na adrese [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]...

Porušovateľ porušil sťažovateľove základné práva a slobody v tom, že neakceptoval sťažovateľom predložené rozhodnutia dňa 09. 08. 2013 a 23. 09. 2013, a to rozhodnutie:

- Pozemkového úradu v Prešove..., Č. j. 1152/92-Dr./134 zo dňa 21. 10. 1993,

- Pozemkového úradu v Prešove..., Č. j. 1152/92-Dr./158 zo dňa 15. 11. 1993,

v ktorých žalovaný tomu istému účastníkovi konania – sťažovateľovi, dvakrát navrátil vlastníctvo k pozemkom s tým, že predbežnú otázku v zmysle ust. § 4 zákona č. 229/1991 Zb. posúdil kladne, a to že sťažovateľ je československým štátnym občanom, a teda oprávnenou osobou.

A tretíkrát, ten istý správny orgán rozhodol, že sťažovateľ nespĺňa podmienky § 4 zákona č. 229/1991 Zb.

... Porušovateľ, ako aj krajský súd opomenuli, že ako rozhodnutia, ktoré zakladajú prejudiciálnu otázku, tak aj napadnuté rozhodnutie vychádza z uplatneného nároku toho istého navrhovateľa (sťažovateľa) z toho istého dňa, a to z 20. 12. 1992... Nemôže byť predsa na ťarchu sťažovateľa, že ním uplatnený reštitučný nárok v jeden deň..., žalovaný neposúdil v jednom konaní, resp. aby bolo na ťarchu sťažovateľa, že rozhodnutia, ktoré sťažovateľ doložil krajskému súdu dňa 09. 08. 2013 a dňa 23. 09. 2013 sa nenachádzali v jednom spise, týkajúcom sa uplatneného nároku sťažovateľa...

Sťažovateľ má teda za to, že porušovateľ ako aj krajský súd nerešpektovali právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v náleze sp. zn. III. ÚS 346/09 z 27. 04. 2010...

Sťažovateľ má za to, že v konaní nad rozumnú mieru preukázal skutočnosť, že mal v úmysle zdržiavať sa na Slovensku a mať tu aj trvalý pobyt, a to hneď po zmene pomerov, v roku 1990, kedy sa vrátil do obce [REDAKOVANÉ], a to o. i. tým, že sa v obci [REDAKOVANÉ] v roku 1992 prihlásil k trvalému pobytu na adrese [REDAKOVANÉ] a do 03. 05. 1993 tam aj mal trvalý pobyt...“.

Sťažovateľ tiež poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 334/2010 z 20. októbra 2010, podľa ktorého «„... úmysel trvale žiť na území ČSFR sa skúma vo vzťahu k obdobiu, keď sťažovateľ mohol uplatniť svoj reštitučný nárok, a prípadná neskoršia zmena tohto úmyslu nemala na vznik a trvanie reštitučného nároku žiadne účinky“.

Na základe vyššie uvedených skutočností je nesporné, že porušovateľ, krajský súd a žalovaný nerešpektovali predchádzajúce rozhodnutia žalovaného a iných súdov, a to rozhodnutia Pozemkového úradu v Prešove... Č. j. 1152/92-Dr./134 zo dňa 21. 10. 1993,... Č. j. 1152/92-Dr./158 zo dňa 15. 11. 1993, nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 346/09 z 27. 04. 2010, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Sžo 174/2010 z 15. 12. 2010, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Sp 35/2009 z 31. 01. 2011,... sp. zn. 6 Sp 9/2012 zo 17. 10. 2012 a uznesenie... sp. zn. 1 S 4/2013 z 26. 03. 2013.».

Sťažovateľ na podporu svojej argumentácie poukazuje na právne závery v uznesení Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1 As 89/2008 z 24. novembra 2009, týkajúce sa prejudiciálnej otázky, a tiež na právne názory predovšetkým v nálezoch Ústavného súdu

Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 48/95 z 26. marca 1996, II. ÚS 22/94 a III. ÚS 39/95, týkajúce sa pozbavenia, vrátenia, prípadne ponechania štátneho občianstva a posudzovania reštitučných nárokov, pričom v niektorých prípadoch reštituenti prijali iné štátne občianstvo a v dôsledku toho stratili zo zákona československé občianstvo (napr. II. ÚS 164/97).

Sťažovateľ napokon uvádza:

„Pokiaľ teda porušovateľ, krajský súd a žalovaný dospeli k záveru, že sťažovateľ nebol v zmysle § 4 zákona č. 229/1991 Zb. oprávnenou osobou, pretože stratil čsl. štátne občianstvo podľa dohody o naturalizácii, bez toho aby sa vysporiadal s návrhmi na zachovanie štátneho občianstva jemu i jeho matke z 11. apríla 1947, adresované bývalým okresným národným výborom a vtedajšiemu Povereníctvu vnútra v Bratislave a bez toho, aby žalovaný preukázal, že príslušné štátne orgány rozhodli o žiadosti sťažovateľa na zachovanie občianstva, považuje sťažovateľ takýto záver za nezákonný a odporujúci vyššie uvedenému.

Porušovateľ, rovnako ako aj krajský súd nedali odpoveď na námietku sťažovateľa, že žalovaný sa úplne vyhol otázke posúdenia, či postup príslušných čsl. štátnych orgánov, ktoré nerozhodli o žiadosti sťažovateľa na zachovanie čsl. štátneho občianstva na základe čoho bol sťažovateľ nútený požiadať o naturalizáciu v USA, bol alebo nebol následkom politickej perzekúcie, či postupu porušujúceho všeobecne uznávané ľudské práva a slobody v zmysle reštitučného dôvodu podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb..

A zároveň porušovateľ pochybil aj v tom, že neposúdil ako nezákonný postup žalovaného, ktorý nepostupoval v zmysle právnych záverov všeobecných súdov a ústavného súdu, pokiaľ rôzne nedostatky, či nejasnosti v skutkových zisteniach vo vzťahu k prijatiu amerického občianstva, platnosti trvalého pobytu sťažovateľa v čase uplatnenia reštitučného nároku, nejasnosti pri posudzovaní a skúmaní otázky úmyslu žiť a zdržiavať sa na Slovensku, a to v čase po 24 rokoch od uplatnenia reštitučného nároku a nejasnosti ohľadne zrušenia potvrdenia o štátnom občianstve sťažovateľa, si vykladal v neprospech sťažovateľa, keďže aj ústavný súd v citovanom náleze skonštatoval, že časové súvislosti súvisiace so zrušením potvrdenia o štátnom občianstve a zrušením trvalého pobytu spochybňujú zákonnosť postupu, pretože takýmto postupom žalovaného došlo k porušeniu

požiadavky (princípu) zhovievavosti a zákazu reštriktívneho a formalistického prístupu pri aplikácii ustanovení reštitučných predpisov.“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo (sťažovateľa, pozn.)... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy... a podľa článku 36 ods. 1 Listiny... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9 Sžr 74/2014 z 27. 04. 2016, porušené bolo.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 74/2014 z 27. 04. 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Sp 20/2013 z 18. 02. 2014 sa zrušuje.

4. Vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ si tiež uplatnil právo na úhradu trov konania – trov právneho zastúpenia vo výške 363,79 €.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K nesplneniu zákonom predpísaných náležitostí

Každá sťažnosť, s ktorou sa obráti fyzická alebo právnická osoba na ústavný súd, musí spĺňať zákonom ustanovené náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom..., ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ podáva sťažnosť prostredníctvom splnomocneného zástupcu [REDAKOVANÉ] na základe splnomocnenia z 1. júla 1993. Sťažovateľ vo vyhlásení z 29. októbra 2012 potvrdil, že splnomocnenie z 1. júla 1993 je stále platné. Na základe uvedeného splnomocnenia [REDAKOVANÉ] splnomocnil na „na zastupovanie pred Ústavným súdom SR“ advokáta JUDr. Ladislava Lukáča.

Vychádzajúc zo znenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde je zrejmé, že splnomocnenie advokátovi má udeliť priamo sťažovateľ a toto splnomocnenie má byť výslovne udelené na zastupovanie pred ústavným súdom.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. III. ÚS 18/2017, I. ÚS 199/2016), v ktorých posudzoval „generálne“ splnomocnenia

udelené sťažovateľmi advokátom, pričom trval na výslovnom udelení splnomocnenia na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a za relevantnú považoval aj skutočnosť, že splnomocnenie advokátovi bolo udelené v čase, keď sťažnosťou napádané rozhodnutie nebolo ani vydané.

Ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na ďalšie právne závery ústavného súdu nevyzýval ústavný súd sťažovateľa na odstránenie nedostatku v zákonom predpísaných náležitostiach sťažnosti – predložením splnomocnenia udeleného priamo ním, a nezisťoval, či sťažnosť predložená prostredníctvom splnomocneného zástupcu je skutočným vyjadrením jeho vôle.

II.2 K zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti

V prerokúvanom prípade ústavný súd napriek uvedenému zákonnému nedostatku – absencii špecifikovaného splnomocnenia advokátovi udeleného priamo sťažovateľom – preskúmal aj ústavnú akceptovateľnosť právnych záverov najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku, pričom zohľadnil predmet konania, ktorým bolo posudzovanie reštitučného nároku, keď je namieste čo najväčšia benevolentnosť štátnych orgánov vo vzťahu k formálnym náležitostiam procesných podaní účastníka konania (sťažovateľa).

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu a preskúmať ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 27. apríla 2016 potvrdil rozsudok krajského súdu z 18. februára 2014. V odôvodnení svojho rozsudku poukázal na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, na odvolanie sťažovateľa, ktoré podal jeho splnomocnený zástupca [REDACTED], na vyjadrenia obvodného úradu a ďalších účastníkov konania, uviedol tiež relevantné ustanovenia zákona o pôde a Dohovoru o naturalizácii medzi Československom a Spojenými štátmi americkými zo 16. júla 1928 [č. 169/1929 Sb. (ďalej len „dohovor o naturalizácii“)] a uviedol:

«Podľa čl. 1 Dohovoru o naturalizácii medzi Československom a Spojenými štátmi zo dňa 16. júla 1928 (ďalej tiež ako „dohovor o naturalizácii“ alebo „Dohovor“) o príslušníkoch Spojených štátov, ktorí boli alebo budú naturalizovaní na území Československa, bude sa mať v Spojených štátoch za to, že stratili svoju predošlú príslušnosť a stali sa príslušníkmi Československa.

Navzájom, o príslušníkoch Československa, ktorí boli alebo budú naturalizovaní na území Spojených štátov, bude sa mať v Československu za to, že stratili svoju predošlú príslušnosť a stali sa príslušníkmi Spojených štátov.

Predchádzajúce ustanovenia tohto článku nebudú platiť pre príslušníka jedného z oboch štátov, ktorý dosiahne naturalizáciu v druhom štáte v dobe, kedy jeho štát vedie vojnu.

Podľa oznámenia Ministerstva zahraničných vecí SR č. 46/1998 Z. z. na základe dohody oboch zmluvných strán sa 7. júla 1997 vo vzťahu medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkými skončila platnosť Dohovoru o naturalizácii medzi Československom a Spojenými štátmi americkými, podpísaného v Prahe 16. júla 1928 (č. 169/1929 Zb.). So skončením platnosti dohovoru vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky svojím uznesením č. 623 z 20. mája 1997 a prezident Slovenskej republiky ho schválil 19. júna 1997.»

Najvyšší súd následne poukázal na obsah administratívneho spisu, na závery vyplývajúce z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 346/2009 z 27. apríla 2010 a na vyjadrenia sťažovateľa zaslané obvodnému úradu.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza okrem záverov vyplývajúcich z nálezu sp. zn. III. ÚS 346/09 z 27. apríla 2010 ústavného súdu aj podstatné skutočnosti, ako sa s ním všeobecné súdy vysporiadali:

„V intenciách uvedeného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 15. 12. 2010, sp. zn. 6 Sžo/174/2010 zmenil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. 2. 2008, sp. zn. 4 Sp/28/2007 tak, že rozhodnutie správneho orgánu č. OPÚ 2006/21-100/Fe zo dňa 02. 06. 2006 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V rámci ďalšieho konania na správnom orgáne bolo odporcovi doručené čestné vyhlásenie navrhovateľa zo dňa 28. 2. 2011 v anglickom origináli s úradne overeným prekladom, týkajúce sa úmyslu navrhovateľa zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, mať tu trvalý pobyt, konkrétne u [REDAKOVANÉ], ktorý je jeho splnomocneným zástupcom, pričom tento jeho zámer je podporený tiež tým, že už v roku 1993 podal žiadosť o vydanie stavebného povolenia na stavbu rodinného domu v [REDAKOVANÉ], ktorá však bola zamietnutá. Tento svoj zámer navrhovateľ prezentoval už v roku 1992. Dňa 10. 12. 2012 bol odporcovi doručený list navrhovateľa z 22. 06. 2012, v ktorom navrhovateľ uviedol,

že 23. mája 2012 sa spojil s generálnym konzulátom v New Yorku. Pani, ktorá s ním hovorila, chcela vedieť, či to bol on, kto inicioval žiadosť o niečo, čo sa týkalo slovenského občianstva, alebo či to bol pán [REDAKOVANÉ] z [REDAKOVANÉ], Slovenská republika. Navrhovateľ povedal tej pani, že to bol pán [REDAKOVANÉ], pretože on mu v roku 1992 vybavil slovenský občiansky preukaz. Pokiaľ si pamätá, tento preukaz bol štátom zneplatnený. V tom čase navrhovateľ informoval pána [REDAKOVANÉ], že určite nechce žiadať o slovenské občianstvo ani ho prijať (ani dvojité). Navrhovateľ v roku 1953 pred sudcom zložil prísahu, že bude dodržiavať všetky zákony, uvedené v dokumente. Stal sa naturalizovaným občanom USA. Vzhľadom na text uvedenej prísahy navrhovateľ nemôže žiadať alebo akceptovať občianstvo iného cudzieho štátu. Na výzvu odporcu, prípisom zo dňa 15. mája 2013 navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu advokátskej kancelárie MILLER LAW OFFICE oznámil odporcovi, že má občianstvo a trvalý pobyt v USA a v dohľadnom čase nemá v úmysle bývať v Slovenskej republike. Ak je teda trvalý pobyt v Slovenskej republike požiadavkou pre uplatnenie reštitučných nárokov podľa zákona o pôde, existuje nejaký dôvod na pokračovanie v reštitučnom konaní? V prípise zo dňa 29. mája 2013 navrhovateľ na otázku odporcu, či je americký štátny občan a kedy nadobudol občianstvo, uviedol, že je naturalizovaným štátnym občanom USA a štátne občianstvo nadobudol v roku 1953 v Milwaukee, Wisconsin po prepustení z americkej armády po troch rokoch. Na otázku odporcu, či navrhovateľ požiadal do 31.12.1992 o udelenie slovenského štátneho občianstva za účelom uplatnenia reštitučného nároku – získania vlastníctva k majetku, ktorý mu bol odňatý, navrhovateľ odpovedal, že je potrebné, aby sa odporca spýtal pána [REDAKOVANÉ], či tak v jeho mene urobil. Podľa pána [REDAKOVANÉ] bolo niekedy v deväťdesiatych rokoch súdne konanie, v ktorom bola jeho rodina obvinená, že počas vojny boli národní socialisti, avšak súd ich rodinu vtedy zbavil viny. Na pána [REDAKOVANÉ] navrhovateľ odkázal tiež v odpovedi na otázky, či požiadal do 31. 12. 2004 o udelenie slovenského štátneho občianstva za účelom uplatnenia reštitučného nároku, či si navrhovateľ uplatnil reštitučný nárok podľa zákona o pôde (prvého reštitučného zákona), či si uplatnil reštitučný nárok podľa zákona č. 503/2003 Z. z. (druhého reštitučného zákona).

Na základe takto zisteného skutkového stavu potom odporca rozhodol tak, že navrhovateľ nespĺňa podmienky § 4 zákona o pôde, a preto sa mu v rozhodnutí

špecifikované nehnuteľnosti nevydávajú. Rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že navrhovateľ nespĺňa podmienku štátneho občianstva, keď oň prišiel v dôsledku naturalizácie v USA.“

Najvyšší súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a obmedzil sa na konštatovanie správnosti jeho dôvodov. Na zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol:

«Správny orgán, ako aj súdy vo všeobecnom súdnictve sú povinné rešpektovať právny názor ústavného súdu, ktorý bol vyjadrený vo vzťahu k aplikácii dekrétu prezidenta na navrhovateľov prípad, k právnej relevancii skutočnosti, že v čase druhej svetovej vojny bol navrhovateľ maloletý, k požiadavke zhovievavosti pri posudzovaní reštitučného nároku navrhovateľa. Odporca však rozhodnutie č. OPr OPÚ 2013/3-184/HM zo dňa 09. júla 2013 a právny názor o absencii štátneho občianstva navrhovateľa založil na odlišných dôvodoch, nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 346/2009-50 zo dňa 27. apríla 2010 nedotknutých. Pokiaľ odôvodňoval napadnuté rozhodnutie tým, že navrhovateľ stratil občianstvo v dôsledku naturalizácie v USA, je celkom zrejmé, že vychádzal z predpokladu, že navrhovateľovi v dôsledku dekrétu prezidenta československé štátne občianstvo nezaniklo. Ak totiž navrhovateľ prišiel o toto občianstvo v dôsledku naturalizácie roku 1953, pred týmto aktom ho ešte musel mať.

V tejto súvislosti považuje odvolací súd za dôležité poznamenať, že konanie v správnom súdnictve má kasačný charakter, t. j. správne súdy nezisťujú nové skutkové okolnosti veci, ale preskúmajajú zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov. Zo skutočnosti, že ani správne súdy, ani súd ústavný, sa k naturalizácii navrhovateľa v predchádzajúcich konaniach nevyjadrili, potom nevyplýva, že táto je pre reštitučné konanie bez právneho významu. Keďže však úloha správneho súdnictva je preskúmavacia, nie vyhľadávacia, nebol dôvod vyjadrovať sa k právnej skutočnosti, ktorou správny orgán svoje rozhodnutia neodôvodňoval (keďže mal za to, že navrhovateľovi zaniklo československé občianstvo už skôr). Takýmto konaním by naopak došlo k prekročeniu právomoci správnych súdov, čoho dôsledkom by mohol byť až zásah do rovnováhy mocí v štáte.

Získanie občianstva USA navrhovateľom v roku 1953 je skutočnosťou nespornou. Navrhovateľ ju počas konania nikdy nepoprel, ba naopak, z jeho podaní vyplýva absencia

vôle byť štátnym príslušníkom Slovenskej republiky, a to práve z dôvodu naturalizácie na území USA, ako aj okolnosť, že aktivity v prospech zachovania navrhovateľovho občianstva vykonával splnomocnený zástupca navrhovateľa z vlastnej iniciatívy. V čase získania občianstva USA navrhovateľom bol Dohovor o naturalizácii z roku 1928 platným a účinným právnym aktom a teda navrhovateľ z dôvodu naturalizácie stratil československé občianstvo.

V tejto súvislosti potom aj Najvyšší súd SR odkazuje na uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 253/05 zo dňa 16. 06. 2005, v ktorom ústavný súd konštatoval, že nie je dôvod vytvárať hranicu nerovnosti medzi tými (predtým) československými občanmi, ktorí prišli o občianstvo naturalizáciou v Spojených štátoch kedykoľvek mimo dobu „kedy ich štát vedie vojnu“ a tými, ktorí získali občianstvo Spojených štátov v tomto období. Účastnícke štáty Dohovoru o naturalizácii jeho uzatvorením sledovali možnosť upravenia statusu bývalých príslušníkov účastníckych štátov, ktorí nadobudli, alebo v budúcnosti mohli nadobudnúť na ich území štátnu príslušnosť. Pritom však základným zámerom Dohovoru o naturalizácii bolo zamedziť vzniku dvojitého občianstva účastníckych štátov. Dohovor o naturalizácii vylučoval dôsledky - stratu československého občianstva – len pre celkom mimoriadny prípad, kedy štát pôvodu viedol vojnu (čl. 1 ods. 3 Dohovoru o naturalizácii). Po zániku tejto okolnosti, t. j. po ukončení vojnového stavu Československa, nastala Dohovorom o naturalizácii predpokladaná strata československého štátneho občianstva navrhovateľa.

Doba „kedy ich štát vedie vojnu“ bola vymedzená nálezom Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 307/97 zo dňa 18. 05. 1999. Ústavný súd vychádzal z už v roku 1933 Spoločnosťou národov vypracovanej definície agresie, ktorá bola prevzatá do Londýnskeho Dohovoru o agresii, uzatvorenej dňa 04. 07. 1933 Československom, podľa ktorej nie je treba vojnu vyhlásovať, a podľa ktorej je potrebné za útočníka považovať ten štát, ktorý prvý poskytne podporu ozbrojeným tlupám, ktoré sa utvoria na jeho území a vpadnú na územie druhého štátu... Dňom, kedy nastal stav vojny s Nemeckom je 17. 09. 1938 a posledným dňom tohto obdobia bol deň 07. 05. 1957, kedy Československo ukončilo vojnový stav s Japonskom.

Odvolačný súd sa stotožňuje s uvedeným právnym názorom Ústavného súdu ČR a nesúhlasí s právnym názorom odporcu, vyjadreným v napadnutom rozhodnutí, že za čas,

kedy štát vedie vojnu, možno považovať iba obdobie od 23. 09. 1938 do 31. 12. 1945, keďže čas, kedy štát vedie vojnu, nemožno vykladať reštriktívnym spôsobom ako obdobie, kedy skutočne dochádza k bojom. Československo až do roku 1957 viedlo vojnu s Japonskom, preto bolo potrebné čl. 1 ods. 3 Dohovoru o naturalizácii aplikovať až do tohto roku.

Uvedená skutočnosť však nič nemení na správnosti posúdenia právnej otázky straty československého občianstva navrhovateľa, vykonaného odporcom v napadnutom rozhodnutí. Ako už súd argumentoval vyššie, deň ukončenia vojny mal totiž vplyv len na dátum straty (dobrovoľnej, nie úkonom štátneho orgánu Československa) občianstva navrhovateľom, nie však na to, že k tejto strate došlo.

Súd tiež považuje za irelevantnú odvolaciu námietku navrhovateľa, vzťahujúcu sa ku skutočnosti, že v prípade, ak by ku dňu uplatnenia reštitučného nároku boli príslušné orgány rozhodli o jeho žiadosti na zachovanie občianstva z 11. 04. 1947, navrhovateľ by mohol prijať československé štátne občianstvo, čím by zároveň stratil príslušnosť nadobudnutú naturalizáciou. Súd síce považuje princíp zhovievavosti v reštitučných prípadoch za dôvodný, avšak tento nemôže zájsť až za hranu zákonnosti. Ustanovenie § 4 zákona o pôde presne stanovuje podmienky, za ktorých možno oprávneným osobám pôdu vydať. V konaní je potom rozhodnou otázkou, či navrhovateľ zákonné podmienky splňa, nie či ich za istých okolností mohol splniť.

Čo sa týka námietky prejudiciality, odvolací súd síce má za to, že nie je dôvod, aby správny orgán v rovnakých prípadoch postupoval odlišne, tento však nie je viazaný predchádzajúcimi rozhodnutiami v iných konaniach. Naopak, viazaný je právnymi predpismi Slovenskej republiky, v prejednávanom prípade zákonom o pôde, a je povinný aplikovať zákon, nie predchádzajúce rozhodnutia, vydané za odlišného, resp. odlišne zisteného skutkového stavu (napr. trvalý pobyt navrhovateľa, dostatočné zistenie skutkovej okolnosti štátneho občianstva navrhovateľa, atď.).

Zo skutkových okolností prípadu mal aj odvolací súd preukázané, že navrhovateľ nesplnil podmienku občianstva Slovenskej republiky, nesplňa teda podmienky ustanovenia § 4 zákona o pôde, preto správny orgán rozhodol zákonne a vecne správne, keď navrhovateľovi nehnuteľnosti nevydal.»

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto (napriek tomu, že sa sťažovateľ nedomáha vyslovenia porušenia v sťažnosti označených práv relevantným rozsudkom krajského súdu) preskúmal aj rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Sp 20/2013 z 18. februára 2014, ktorým tento potvrdil rozhodnutie obvodného úradu č. OPr OPÚ 2013/3-184/HM z 9. júla 2013. Krajský súd poukázal na obsah administratívneho spisu, na postup obvodného úradu po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 346/09 z 27. apríla 2010, na obsah opravného prostriedku sťažovateľa podaného prostredníctvom splnomocneného zástupcu, na skutočnosti vyplývajúce z administratívneho spisu obvodného úradu a tiež na jeho vyjadrenie k opravnému prostriedku a na vyjadrenia ďalších účastníkov konania, citoval príslušné ustanovenia zákona o pôde a Správneho poriadku a následne uviedol tieto právne závery:

„Správny orgán rozhodnutie odôvodnil Dohovorom o naturalizácii medzi Československom a Spojenými štátmi americkými zo dňa 16. 7. 1928 ktorý v čl. I. ods. 2 stanovil, že príslušník Československa, ktorý bude naturalizovaný na území Spojených štátov amerických, sa bude mať v Československu za to, že stratil svoju pôvodnú štátnu príslušnosť a stal sa občanom Spojených štátov amerických.

Navrhovateľom namietaný výklad predmetného Dohovoru sa vzťahoval na ods. 3, ktorý stanovuje, že predchádzajúce odseky neplatia v dobe, kedy krajina danej osoby vedie vojnu. Navrhovateľ poukazoval na výklad Ústavného súdu Českej republiky vo vzťahu k určaniu obdobia, kedy Československo viedlo vojnu, a to na obdobie od 17. 9. 1938 až do 7. 5. 1957. Toto vymedzenie by malo mať za následok, že tento Dohovor sa na navrhovateľa nevzťahuje, keďže ten bol naturalizovaný na území Spojených štátov

amerických v roku 1953. Touto naturalizáciou teda navrhovateľ nemal automaticky stratiť štátne občianstvo Československa.

Námietka navrhovateľa vo vzťahu k vymedzeniu obdobia, kedy krajina vedie vojnu nie je dôvodná. Odporca správne poukázal na výklad v tejto otázke na nález Ústavného súdu Českej republiky III ÚS 235/2005, ktorý uvádza, že výklad tretieho odseku čl. I smeruje k tomu, že v čase, kedy krajina vedie vojnu, sa neposudzuje osoba naturalizovaná v druhej zmluvnej krajine za osobu, ktorá stratila predchádzajúce štátne občianstvo. Tento záver platí len v určenej dobe, kedy krajina vedie vojnu. Neznamená to, že dotyčná osoba nestratí naturalizáciou pôvodné občianstvo, ale to, že sa tento dohovor v čase vojny neuplatní a účinky straty občianstva nastanú až po jej skončení.

Aj v prípade, žeby súd akceptoval právny názor Ústavného súdu SR, že navrhovateľ nestratil štátne občianstvo podľa Dekréту č. 33/1945 § 2 ods. 1, stratil ho dňom ukončenia druhej svetovej vojny a to dňom 8. 5. 1957, pretože účinky naturalizácie navrhovateľa z roku 1953 v USA sa posunuli do tohto dátumu.

Správny orgán rozhodnutie odôvodil samotnou skutočnosťou a nespochybniteľným faktom, že navrhovateľ prijal štátne občianstvo Spojených štátov amerických v roku 1953, čím zároveň zložil sľub pred príslušnými orgánmi Spojených štátov amerických, že neprijme iné štátne občianstvo. Stal sa občanom Spojených štátov amerických dobrovoľne, slobodne. Túto skutočnosť potvrdil navrhovateľ tiež písomne listom zo dňa 15. 5. 2013 (prostredníctvom splnomocnenej právnickej kancelárie v Spojených štátoch amerických) a osobne listom zo dňa 29. 5. 2013. Navyše, tento fakt, získanie štátneho občianstva Spojených štátov amerických v roku 1953 ani nebola v priebehu konania spornou. Vyhlásenie navrhovateľa je nespochybniteľné a jednoznačne rieši otázku štátneho občianstva navrhovateľa. Navrhovateľ rovnako prehlásil, že má trvalý pobyt na území Spojených štátov amerických, nemá záujem teraz ani v budúcnosti prijať štátne občianstvo Slovenskej republiky. Pre posúdenie štátneho občianstva navrhovateľa je rozhodujúci stav v čase účinnosti zákona č. 229/1991 Zb., teda k dňu 21. 6. 1991.

Tieto závery potvrdzujú skutočnosť, že ak je navrhovateľ štátnym občanom Spojených štátov amerických a toto občianstvo prijal oficiálnym aktom v roku 1953, pri aplikácii Dohovoru o naturalizácii z 1928, ktorý bol v roku 1991 a 1992 bezpochyby platným a záväzným dokumentom, jediným možným záverom je, že navrhovateľ ani v súčasnosti,

ani v roku 1992, v čase uplatnenia reštitučného nároku nemohol objektívne splňať podmienku štátneho občianstva.

Dohovor č. 169/1929 Sb. (Úmluva o naturalizácii medzi Československom a Spojenými štáty) s platnosťou od 7. 12. 1929 v článku I. odsek dva upravoval „navzájom o príslušníkoch Československa, ktorí boli alebo budú naturalizovaní na území Spojených štátov, bude sa mať v Československu za to, že stratili svoju doterajšiu príslušnosť a stali sa príslušníkmi Spojených štátov. Článok II. Dohovoru upravoval, že ak obnoví príslušník jednej z oboch zemí, na ktorého sa vzťahuje článok I., svoje bydlisko vo svojej pôvodnej zemi bez úmyslu vrátiť sa do zeme, kde bol naturalizovaný, bude sa o ňom mať za to, že stratil príslušnosť nadobudnutú naturalizáciou. Z vykonaného dokazovania správnym orgánom je nepochybné, že navrhovateľ nikdy nemal v úmysle naplniť obsah citovaného článku II. Dohovoru.

Zmluva (Dohovor) o naturalizácii zo 16. júla 1928 stratila platnosť až dňom 7. júla 1997, a teda až od tohto dátumu občania Slovenskej republiky a USA mali možnosť získať občianstvo druhej krajiny, bez straty svojho pôvodného občianstva.

Správny orgán teda nepochybil, keď nezotrval striktne na záveroch nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktorý odkazuje navrhovateľ, keďže aplikácia Dohovoru o naturalizácii, konštatovanie okolností nadobudnutia štátneho občianstva Spojených štátov amerických navrhovateľom v roku 1953 a samotné osobné vyhlásenie navrhovateľa k otázke jeho štátneho občianstva a trvalému pobytu odôvodňuje rozhodnutie odporcu o tom, že navrhovateľ nespĺňa zákonné podmienky podľa zákona o pôde a tak sa mu nehnuteľnosti, na ktoré si uplatnil reštitučný nárok, nevydávajú.

Len na doplnenie argumentácie súdu, vo vzťahu k námietke navrhovateľa k aplikácii § 40 ods. 1 Správneho poriadku, ktorý stanovuje, že ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania, krajský súd uvádza, že táto námietka bola uplatnená po uplynutí zákonnej 30-dňovej lehoty podľa § 250m ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Rozhodnutie bolo zástupcovi navrhovateľa doručená dňa 10. 7. 2013 a doplnený návrh bol súdu doručený dňa 23. 9. 2013.

Rozhodnutie správneho orgánu, ktorý je príslušný rozhodovať o reštitučných nárokoch žiadateľa vyslovením, že dotyčná osoba je v istom konaní oprávnenou osobou v zmysle zákona o pôde, nezakladá prejudiciálnu otázku vo vzťahu k tomu istému účastníkovi, ak ide o jeho nárok, vo vzťahu k iným nehnuteľnostiam. Správny orgán konajúci o reštitučných nárokoch nie je oprávnený konštitutívne vysloviť, že osoba je, resp. nie je štátnym občanom SR. Správny orgán iba vyslovuje, že dotyčná osoba na základe predložených dokladov splnila, resp. nesplnila zákonné podmienky. Tieto podmienky a okolnosti nároku v odlišných konaniach môžu byť iné a to vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia navrhovateľom citovaného rozhodnutia nie je možné zistiť, na základe akých skutočností k tomuto záveru správny orgán dospel. Správny orgán v rozpore s obsahom citovaného Dohovoru nemôže prijať záver, že navrhovateľ bol občanom SR k dňu účinnosti zákona č. 229/1991 Zb..

Ostatné námietky navrhovateľa súd považuje za irelevantné (vo vzťahu k identifikácii nehnuteľností), lebo nemajú vplyv na nezákonnosť napadnutého rozhodnutia podľa § 250i ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.. Súd ďalej považuje za potrebné poukázať na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom náleze sa nezaoberal otázkou straty občianstva navrhovateľa podľa Dohovoru medzi Československom a Spojenými štátmi a uložil povinnosť vykonať dokazovanie na zistenie skutkového stavu a vysadenia právnych záverov.

Právoplatné rozhodnutie odporcu, ktorým bolo v inom, nesúvisiacom konaní vyslovené, že žiadateľ splnil podmienky a je oprávnenou osobou podľa zákona o pôde je zásadne záväzná iba vo vzťahu k nehnuteľnostiam tam uvedeným.

Preskúmané rozhodnutie odporcu tak vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, je náležité odôvodnené a súd ho preto v súlade s § 250q ods. 2 O. s. p. ako vecne správne a zákonné potvrdil.“

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľa podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve bolo podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánu verejnej správy, o ktorých fyzická

osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v rozhodnom čase), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 596/2012, IV. ÚS 585/2014). Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval z tohto aspektu aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu poskytuje dostatočný podklad pre výrok rozsudku krajského súdu, ktorým tento potvrdil rozhodnutie obvodného úradu ako vecne správne. Predmetné rozsudky konajúcich súdov vydané v správnom súdnictve poskytujú aj odpovede na sťažovateľove námietky – vysporiadali sa s námietkou, že obvodný úrad nerešpektoval právne závery ústavného súdu v náleze sp. zn. III. ÚS 346/09 z 27. apríla 2010, a taktiež so vzťahom predchádzajúcich reštitučných rozhodnutí, ktorými boli sťažovateľovi vydané špecifikované nehnuteľnosti k preskúmanému rozhodnutiu obvodného úradu, v ktorom tento dospel k záveru, že sťažovateľ nespĺňa podmienky na vydanie nehnuteľností.

Ústavný súd sa stotožňuje s kľúčovým právnym názorom vyjadreným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, že *„Čo sa týka odvolacej námietky vysporiadania sa odporcu s občianstvom navrhovateľa v kontexte s dekrétom prezidenta, ako aj nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 346/09 z 27. 04. 2010, odvolací súd uvádza, že odporca v plnej miere aplikoval právny názor Ústavného súdu týkajúci sa zachovania občianstva navrhovateľa pri aplikácii dekrétu prezidenta. V novom konaní vychádzal z toho, že navrhovateľovi bolo ako maloletému dieťaťu podľa ustanovenia § 4 ods. 2 dekrétu prezidenta zachované československé štátne občianstvo, keďže príslušné štátne orgány nerozhodli o žiadosti navrhovateľa o zachovanie štátneho občianstva z apríla 1947. Uvedené je zrejmé z rozhodnutia právneho predchodcu odporcu č. OPr. OPÚ 2013/3-*

184/HM zo dňa 09. júla 2013, a to napriek tomu, že v konečnom dôsledku odporca rozhodol v neprospech navrhovateľa.“

Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu v spojení s právnymi závermi krajského súdu nie sú nelogické alebo vnútorne rozporné, rešpektujú zmysel a účel uvedených ustanovení zákona o pôde, Správneho poriadku a dohovoru o naturalizácii a ako celok nie sú arbitrárne. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu poskytuje primeraný podklad pre jeho výrok, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu, takto právne závery najvyššieho súdu nie sú ani zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne akceptovateľné.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 27. apríla 2016. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení zákona o pôde, Správneho poriadku a dohovoru o naturalizácii najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný konštatuje, že bol dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako zjavne neopodstatnenej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018